

V A A S A .
V A S A .

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN TOIMINTASUUNNITELMA

Vaasan kasvatus- ja opetuslautakunta

1.8.2024 alkaen

Vaasan kaupunki

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma
1.8.2024 alkaen

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestävän kunnan tulee hyväksyä perusopetuslaissa (628/1998) 8a luvussa tarkoitettua aamu- ja iltapäivätoimintaa varten toimintasuunnitelma, joka on laadittu perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet (2011) ja paikalliset olosuhteet huomioiden.

Vaasan kaupungin perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma on hyväksytty Kasvatus- ja opetuslautakunnassa 17.4.2024 § 19.

Toimintasuunnitelma tulee voimaan 1.8.2024.

SISÄLTÖ:

1. JOHDANTO	4
2. TOIMINNAN JÄRJESTÄMISTÄ OHJAAVAT LINJAUKSET	5
2.1 Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet	5
2.2 Toiminnan laajuus ja toiminta-aika	5
2.3 Toimintaan hakeminen	6
2.4 Toimintamaksut	6
2.5. Sitoutuminen ja irtisanoutuminen	7
2.6 Välipala, kulkeminen ja vakuutukset	8
2.7 Tukea tarvitsevat lapset	9
2.8 Toimintayksiköt	9
3. ILTAPÄIVÄTOIMINNAN KESKEISET SISÄLLÖT	10
3.1 Yksikkökohtaisen toimintasuunnitelman laatiminen	10
4. TOIMINNAN ORGANISOINTI	11
4.1 Koulu	11
4.2 Työn- ja vastuunjako palveluntuottajien kanssa	11
5. YHTEISTYÖ JA TIEDONKULKU	11
5.1 Yhteistyö kotien kanssa	12
5.2 Yhteistyö koulun kanssa	12
5.3 Yhteistyö eri hallintokuntien kanssa	12
5.4 Moniammatillinen yhteistyö	12
6. HENKILÖSTÖ	13
6.1 Ohjaajat	13
6.2 Toimintaryhmät	14
6.3 Ohjaajien perehdyttäminen ja koulutus	14
7. TALOUS	14
8. TURVALLISUUS- JA PELASTUSSUUNNITELMA	14
9. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN ARVIOINTI JA SEURANTA	15
9.1 Arviointi	15
9.2 Seuranta ja tilastointi	15
10. YHTEISTYÖ, MARKKINOINTI JA SPONSOROINTI	15
11. SOPIMUKSET PALVELUNTUOTTAJIEN KANSSA	16
12. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN PAINOPISTEALUEET	16
13. TOIMINTASUUNNITELMAN VOIMASSAOLO	17

1. JOHDANTO

Vaasan kaupungin aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma on laadittu Opetushallituksen antamien perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden pohjalta paikalliset erityispiirteet huomioon ottaen. Vaasan kaupungin aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman tarkoituksena on yhtenäistää toimintaa eri toimijoiden kesken, lisätä toiminnan suunnitelmallisuutta ja laatua sekä olla tukena toiminnan jatkuvassa arvioinnissa ja kehittämisessä.

Toimintasuunnitelmassa on määritelty Vaasan kaupungin aamu- ja iltapäivätoiminnan toiminta-ajatus, tavoitteet, sisällölliset painoalueet sekä toiminnan järjestämisen periaatteet. Tämä toimintasuunnitelma on voimassa 1.8.2024 alkaen.

Suunnitelma on voimassa toistaiseksi. Vaasan kaupungilla on mahdollisuus muuttaa tai tehdä tarkennuksia toimintasuunnitelmaan kesken toimintakauden, mikäli toiminta, laki- tai organisaatiomuutokset sitä edellyttävät. Päätökset mahdollisista muutoksista tai tarkennuksista tekee kaupungin johto- ja toimintasäännöissä määritelty taho.

2. TOIMINNAN JÄRJESTÄMISTÄ OHJAAVAT LINJAUKSET

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Kunta voi järjestää toimintaa itse, hankkia ostopalveluna tai antamalla avustusta palveluntuottajalle.

Opetushallitus päättää perusopetuslain mukaisesti aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet. Aamu- ja iltapäivätoiminta tulee järjestää näiden 1.8.2011 voimaantulleiden perusteiden mukaisesti.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen on kunnalle vapaaehtoista. Jos kunta järjestää tai hankkii tätä toimintaa, sitä tulee tarjota kaupungin päättämässä laajuudessa ensimmäisen ja toisen vuosiluokkien oppilaille sekä kaikkien vuosiluokkien oppilaille, joille on tehty perusopetuslain mukainen erityisen tuen päätös. Tällöin kunta saa toimintaan valtionosuutta.

Vaasassa perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa hoidetaan sekä perusopetuksen omana, että kunnan avustamana toimintana. Yhteistyökumppaneina toimintaa järjestävät palveluntuottajat noudattavat perusopetuslain ja -perusteiden määräyksiä ja toimintasuunnitelmaan sisältyvän sopimuksen ehtoja.

2.1 Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen yhteiskunnallisena lähtökohtana on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle ennen ja jälkeen koulupäivän. Toiminta tukee lasten kasvua ja kehitystä, luo perustan hyvälle vapaa-ajanviettotavoille sekä auttaa perheitä ja koulua niiden kasvatustehtävässä. Toiminnalla pyritään myös edistämään yhteiskunnallista tasa-arvoa ja osallisuutta sekä ehkäisemään syrjäytymistä. Toiminnassa huolehditaan toimintaympäristön turvallisuudesta ja siitä, että lapset eivät joudu kiusaamisen, häirinnän tai väkivallan kohteeksi.

Toiminta pohjautuu perusopetuksen arvoihin, joita ovat ihmisoikeudet, tasa-arvo, demokratia, luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön elinkelpoisuuden säilyttäminen sekä monikulttuurisuuden hyväksyminen. Toiminnan tulee perusopetuksen tavoin edistää yhteisöllisyyttä, vastuullisuutta sekä yksilön oikeuksien ja vapauksien kunnioittamista.

(Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2011)

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tehtävänä on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen:

- ☞ Lapsen vapaa-ajan toiminnan ohjaaminen
- ☞ Lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen
- ☞ Lapsen koulunkäynnin ja oppimisen tukeminen
- ☞ Varhainen puuttuminen ja sosiaalinen vahvistaminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla on oma erityisluonteensa, sillä se perustuu vapaaehtoisuuteen ja sijoittuu lasten vapaa-aikaan. Perusteissa korostetaan leikin, luovan toiminnan ja myönteisten elämysten merkitystä lapselle. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee muodostaa lapselle ehjä ja monipuolinen kokonaisuus, jonka tulee tarjota mahdollisuus sosiaaliseen vuorovaikutukseen, esteettisiin kokemuksiin, liikkumiseen ja ulkoiluun, iloon ja virkistykseen. Toiminnassa on mahdollisuus läksyjen tekoon. Asiasta sovitaan yhdessä lapsen, huoltajien ja ohjaajien kesken. Ohjaajat voivat valvoa läksyjen tekoa, mutta läksyjen läpikäyminen ja tehtävien tarkastaminen jäävät huoltajien ja opettajien vastuulle.

2.2 Toiminnan laajuus ja toiminta-aika

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään ryhmätoimintana 1. ja 2. luokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta oppilaille, joilla on perusopetuslain mukainen päätös erityisestä tuesta.

Lapsella ja hänen huoltajallaan ei kuitenkaan ole subjektiivista oikeutta saada perusopetuslain mukaisia

aamu- ja iltapäivätoimintapalveluja. Toimintapaikka voidaan myöntää, mikäli molemmat vanhemmat ovat töissä tai opiskelemissa tai toiminnan tarpeelle on muu erityinen syy. Tällöin huoltajan lisäksi lapsen tilanteen tuntevan asiantuntijan tulee esittää riittävä selvitys tai tarpeen arviointi.

Perusopetuslain mukaista koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan vähintään 760 tuntia lukuvuodessa (keskimäärin 4h/pv).

Toimintaa järjestetään arkikoulupäivisin klo 8.00 – 16.00. Perheet hyödyntävät tarjolla olevan toiminta-ajan tarpeidensa mukaisesti. Jos lauantai on koulupäivä, silloin toimintaa ei järjestetä. Toiminnan järjestämisen edellytyksenä on, että toimintapistettä kohden ilmoittautuu hakuaikana vähintään 10 lasta.

2.3 Toimintaan hakeminen

Aamu- ja iltapäivätoimintaan haetaan lukuvuodeksi kerrallaan sähköisesti Wilma-ohjelman kautta. Aamu- ja iltapäivätoimintaan hakemisesta ilmoitetaan Vaasan kaupungin internet-sivuilla. Hakuaika on kouluun ilmoittautumisesta helmikuun puoliväliin saakka.

Määräaikaan mennessä palautettujen hakemusten pohjalta päätetään seuraavan lukuvuoden aamu- ja iltapäivätoimintaryhmät. Myös hakuajan jälkeen palautetut hakemukset huomioidaan ja mukaan pääsee, jos ryhmässä on tilaa ja muut toimintaedellytykset sen sallivat. Halutessaan voi paikkaa jäädä jonottamaan. Paikkoja myönnetään sitä mukaa kuin niitä vapautuu. Toimintaan voi hakea perustellusta syystä myös kesken toimintakauden.

Mikäli toimintapaikkaa kohti tulee määräaikaan mennessä enemmän hakijoita kuin on tarjota paikkoja, etusijalle asetetaan 1. vuosiluokan oppilaat ja erityistä tukea tarvitsevat oppilaat sekä 3.-9.vuosiluokan oppilaat, jos he kuuluvat kehitysvammalakiin perustuvan erityishuolto-ohjelman (EHO) piiriin ja ohjelmassa on määritelty aamu- ja iltapäivähoidon tarve.

Valintakriteereinä ovat hakemusten saapumisjärjestys ja lapsen tuen tarve ja mahdollisesti arvonta. Mikäli lapselle ei voida myöntää iltapäivätoimintapaikkaa, perhe saa kielteisen päätöksen, jossa tarjotaan mahdollisuutta jäädä samalla hakemuksella jonottamaan mahdollisesti vapautuvia paikkoja. Myös jonossa olevien lasten hakemuksissa etusijalla ovat 1. vuosiluokan oppilaat ja erityistä tukea tarvitsevat oppilaat. Päätös toimintaan ottamisesta lähetetään koteihin toukokuun loppuun mennessä.

Ilman toimintapaikkaa jääneet lapset on mahdollista ohjata toissijaiseen toimintapaikkaan. Kaupunki ei kuitenkaan järjestä kuljetuksia koulun ja iltapäivätoimintapaikan välille, vaan siitä vastaavat huoltajat.

Lapsi voi aloittaa iltapäivätoiminnan ryhmässä perusopetuksessa tehdyn päätöskirjeen mukaisesti.

2.4 Toimintamaksut

Kunta päättää aamu- ja iltapäivätoiminnasta perittävien kuukausimaksujen määrästä, joka lain mukaan saa olla 760 tunnin osalta enintään 160 euroa. Toimintamaksu Vaasassa on Kasvatus- ja perusopetuslautakunnan (21.12.2022 §94) päätöksen mukaan 120 €/kk. Kuukausimaksu peritään toiminnasta, jota järjestetään keskimäärin neljä tuntia/koulupäivä klo 8.00 – 16.00 välisenä aikana. Aamutoiminnasta ei peritä erillistä maksua.

Koulujen loma-ajat, kuukausien pituus tai läsnäolopäivät eivät vaikuta maksun suuruuteen. Kesäkuun toimintapäiviltä ei peritä maksua. Toimintamaksu sisältää ohjauksen, tarvikkeet, mahdolliset retket ja tapahtumat sekä tapaturmavakuutuksen. Iltapäivätoiminnan maksu sisältää lisäksi välipalan.

Osallistumismaksu peritään jokaiselta sellaiselta kuukaudelta, jona lapsi osallistuu aamu- ja iltapäivätoimintaan. Kuukausimaksusta peritään puolet, jos lapsi on sairautensa vuoksi poissa yli 10 toimintapäivää/kk. Jos sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, ei maksua peritä.

Jos lapsi ei muusta syystä osallistu toimintaan koko kalenterikuukautena, peritään maksuna puolet kuukausimaksusta. Poissaoloista tulee aina ilmoittaa ryhmän vastaavalle ohjaajalle, ei riitä, että poissaolot ilmoitetaan vain kouluun. Ilman asianmukaisia ilmoituksia tulee normaali kk-maksu.

Iltapäivätoiminnasta perittävät maksut ovat suoraan ulosottokelpoisia ja siirtyvät perintätoimiston perittäviksi korkoineen ja perintäkuluineen. Perintätoimisto lähettää maksullisen maksumuistutuksen.

Perustellusta syystä kuukausittainen toimintamaksu voidaan jättää perimättä tai voidaan myöntää 50 % alennus, mikäli huoltajan toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat sitä puoltavat.

Vapautus toimintamaksusta perustuu selvitykseen perheen taloudellisesta tilanteesta. Maksua koskeva hakemus voidaan käsitellä vasta sen jälkeen, kun lapselle myönnetty aamu- ja tai -iltatoiminnan paikka on otettu vastaan ja sopimus iltapäivätoiminnasta on allekirjoitettu. Päätöstä maksun perimättä jättämisestä tai maksun alentamisesta ei tehdä etukäteen.

Maksu jätetään perimättä tai alennetaan aikaisintaan sen kuukauden alusta, jolloin hakemus kaikkine liitteineen on kirjattu saapuneeksi opetustoimeen.

Maksuvapautusta ei voida myöntää takautuvasti. Maksuvapautuspäätös on voimassa enintään kuluvan lukuvuoden loppuun. Maksuvapautuksen myöntää palvelusuunnittelija.

Perheellä on velvollisuus ilmoittaa kirjallisesti liitteineen, jos perheen tulot olennaisesti muuttuvat (yli 10%) tai työ- tai opiskelutilanne tai perheen koko muuttuu. Jos maksun määräämistä koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista takautuvasti. Kirjallinen maksuvapautusanomus liitteineen toimitetaan palvelusuunnittelijalle.

Perheen tuloina otetaan huomioon palvelun käyttäjän sekä hänen kanssaan yhteistaloudessa elävän henkilön veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä verosta vapaat tulot. Jos lapsi asuu esim. vuoroviikoin molempien huoltajiensa luona, huomioidaan lapsen väestörekisteriin merkityssä osoitteessa asuvien tulot. Hakija antaa allekirjoituksellaan luvan hakemuksessa annettujen tietojen tarkistamiseen.

Mikäli samasta perheestä on useampi kuin yksi lapsi kaupungin järjestämässä iltapäivätoiminnassa, on sisaralennus puolet täydestä toimintamaksusta toisesta sisaruksesta eteenpäin lukien.

Perheen ensimmäiseksi lapseksi määritellään aina nuorin aamu- ja iltapäivätoiminnassa oleva lapsi. Kun samasta perheestä on useampi lapsi toiminnassa, seuraavasta lapsesta määrätään maksu, joka on enintään 50 prosenttia nuorimman lapsen maksusta. Muista lapsista perittävä maksu on 20 % perheen nuorimmalle lapselle määrätystä maksusta.

2.5 Sitoutuminen ja irtisanoutuminen

Aamu- ja iltapäivätoimintapaikka myönnetään koko lukuvuodeksi. Hakemuksella perheet sitoutuvat toimintamaksujen maksamiseen vähintään joulukuun loppuun saakka. Tieto valinnasta annetaan ennen kouluvuoden päättymistä. Mikäli myönnettyä paikkaa ei vastaanoteta, tulee paikka irtisanoa kirjallisesti kaupungin perusopetukseen palvelusuunnittelijalle 15.6. mennessä, jolloin perheelle ei koidu kustannuksia (apip@edu.vaasa.fi).

15.6.-8.8. välisenä aikana irtisanotuista paikoista veloitetaan elokuun osalta 60 € ja perheelle ei koidu muita maksuja syksyn osalta.

9.8. alkaen sovelletaan irtisanomisaikataulua, jossa irtisanominen tulee tehdä viimeistään kuluvan kuun 15. päivä, ettei seuraavasta kuukaudesta mene enää täyttä toimintamaksua. Mikäli irtisanoutuminen tehdään 15. päivän jälkeen, menee seuraavasta kuukaudesta vielä täysi maksu. **Irtisanomisajan jälkeen loppuista syyslukukauden kuukausista veloitetaan puolet toimintamaksusta (haettaessa paikkaa on sitouduttu toimintaan vähintään syyslukukaudeksi eli joulukuun loppuun).** Ainoastaan paikkakunnalta muutto, työttömyys, vuorotteluvapaa ja äitiysloma vapauttavat maksusta irtisanomiskuukauden jälkeen. Etätyö ei ole taloudellinen peruste maksusta vapauttamiselle.

Peruuttamattomasta paikasta veloitetaan 60 €/kk koko syyslukukauden ajan (varattu paikka aiheuttaa

henkilöstökustannuksia ja vie mahdollisesti paikan joltain jonossa olevalta).

Esimerkkejä irtisanoutumisista:

- 1) Paikka irtisanotaan 17.9. ja ilmoitetaan, että lapsi on viimeisen kerran mukana 30.9. äidin jäädessä äitiyslomalle 1.10. Lapsesta maksetaan täysi osallistumismaksu lokakuun loppuun ja ei muita maksuja.
- 2) Paikka irtisanotaan 17.9. ja ilmoitetaan, että lapsi on viimeisen kerran mukana 30.10. vanhempien etätöiden takia. Lapsesta maksetaan täysi osallistumismaksu lokakuun loppuun ja marras-joulukuu 60 €/kk.
- 3) Paikka irtisanotaan 15.8. ja ilmoitetaan, että lapsi ei tarvitse lainkaan myönnettyä paikkaa. Lapsesta maksetaan täysi osallistumismaksu elokuulta sekä syys-, loka-, marras- ja joulukuulta 60 €/kk.

Aamu- ja iltapäivätoimintapaikka irtisanotaan aina kirjallisesti.

Toimintakauden alettua irtisanomislomake **tulee toimittaa perusopetuksen palvelusuunnittelijalle tai APIP-toimintapaikkaan.**

Mikäli huoltaja haluaa sanoa paikan irti kevätlukukaudeksi, tulee tämä tehdä 30.11.mennessä. Näin muutokset tulevat voimaan tammikuun alusta alkaen. Kevätlukukaudella irtisanoutuminen toiminnasta tapahtuu irtisanomisaikataulun puitteissa eli viimeistään kuluvaan kuun 15.päivä tehdyistä peruutuksista seuraavasta kuukaudesta ei mene enää toimintamaksua ja mikäli irtisanoutuminen tehdään 15. päivän jälkeen, menee seuraavasta kuukaudesta vielä täysi maksu. Irtisanomisajankohdan määrittelee päivämäärä, kun irtisanominen on vastaanotettu (joko apip-ohjaaja tai perusopetuksen palvelusuunnittelija).

Esimerkkejä kevätkauden irtisanoutumisesta:

- 1) Paikka irtisanotaan 30.1. ja ilmoitetaan, että lapsi on viimeisen kerran mukana 28.2. Lapsesta maksetaan täysi osallistumismaksu helmikuun loppuun saakka.
- 2) Paikka irtisanotaan 16.1. ja ilmoitetaan, että lapsi on viimeisen kerran mukana 30.1. Lapsesta maksetaan täysi osallistumismaksu helmikuun loppuun.

2.6 Välipala, kulkeminen ja vakuutukset

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvalla lapsella on perusopetuslain mukaan tarjottava välipala. Välipala sisältyy toimintamaksuun. Välipala suunnitellaan, kansallisia ravitsemussuosituksia noudattaen monipuoliseksi ja vaihtelevaksi. Välipalan suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa kaupungin omien yksiköiden osalta TeeSe. Välipala nautitaan kiireettömästi hyviä tapoja noudattaen. Mikäli palveluntuottaja tekee itse välipalan, noudatetaan terveystarkastajan ohjeita omavalvontasuunnitelman osalta.

Kaupunki ei järjestä kuljetuksia aamu- ja iltapäivätoimintaan ja sieltä kotiin. Tarvittaessa kuljetus järjestetään vammaispalvelulain piirissä oleville oppilaille, joille on laadittu erityishuolto-ohjelma. Kuljetus voidaan myöntää myös harkinnanvaraisesti lääkärin lausunnon perusteella pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville tai erityisluokan oppilaille. Lapset siirtyvät iltapäivätoimintaan heti koulupäivän loputtua. Mikäli toimintaa ei järjestetä koulun tiloissa, opastetaan lapsia reitin kulkemisessa ensimmäisten koulupäivien aikana. Lapset voivat lähteä ryhmästä koulun kerhoon, kotiin tai jäädä odottamaan huoltajia toiminnan päätyttyä.

Vaasan kaupungilla on vapaaehtoinen ryhmätapaturmavakuutus, joka kattaa aamu- ja iltapäivätoiminnassa sattuneiden tapaturmien välittömät kustannukset. Palveluntuottajan tulee huolehtia kaikkien toimintaan osallistuvien lasten vakuuttamisesta tapaturmien varalle. Vakuuttaminen sisältyy toimintamaksuun.

2.7 Tukea tarvitsevat lapset

Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus saada riittävää kasvun ja oppimisen tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Opetushallituksen laatimien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti oppilaan saama tuki voidaan jakaa yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Ne ovat laajuudeltaan ja kestoaltaan erilaisia tukiratkaisuja.

- ☞ yleinen tuki on yleensä lyhytaikaista, yhden tukimuodon tukea kuten tukiopetus tai osa-aikainen erityisopetus
- ☞ tehostettu tuki on säännöllistä tukea lapselle hänelle laaditun, pedagogiseen arvioon perustuvan kirjallisen oppimissuunnitelman mukaisesti
- ☞ erityinen tuki on tukea, johon edelliset tukimuodot eivät riitä. Erityisen tuen antamisesta tehdään hallintopäätös, joka perustuu pedagogiseen selvitykseen. Oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), josta on käytävä ilmi erityistä tukea koskevan päätöksen mukaisen opetuksen ja muun tuen antaminen.

Aamu- ja iltapäivätoiminta voi tarvittaessa olla osa perusopetuksessa oppilaalle annettavaa oppimisen ja koulunkäynnin tukea. Oppilaat, joille on tehty päätös erityisestä tuesta ovat oikeutettuja hakemaan aamu- ja iltapäivätoimintaan koko perusopetuksen ajan. Huoltajan luvalla ohjaaja voi myös osallistua lapsen oppimissuunnitelman ja HOJKS:n laadintaan.

Kun aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuu tukea tarvitsevia lapsia, toiminnan ja ajankäytön suunnittelu ja selkeys sekä tilanteiden ennakointi ovat erityisen tärkeitä. Työskentelytapojen ja toimintaympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon lasten ikä ja kehitysvaihe sekä yksilölliset tarpeet.

Toiminnan tulee tukea itsetunnon ja omatoimisuuden kehitystä, sosiaalista kasvua sekä itsenäistymistä lasten omien edellytysten mukaisesti. Lapsia kannustetaan aloitteellisuuteen ja aktiivisuuteen.

Erityistä tukea tarvitsevien lasten ohjaajina toimivat ensisijaisesti tehtävään koulutetut ohjaajat. Ohjaajien ammatillista osaamista työskentelyssä tukea tarvitsevien lasten kanssa vahvistetaan mm. perehdytyksen avulla. Ohjaajien työtä tuetaan myös erityisopettajien ja oppilashuoltohenkilöstön antaman konsultaation avulla.

2.8 Toimintayksiköt

Vaasassa iltapäivätoimintaa järjestetään kouluissa sekä yhdistysten omissa toimintayksiköissä. Aamutoimintaa (klo 8.00 - 9.00) pyritään järjestämään tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan.

Suomenkielinen toiminta:

Perusopetuksen omat toimintayksiköt:

Hietalahden koulu (APIP)
 Huutoniemen koulu (AP)
 Isolahden koulu (APIP)
 Nummen koulu (APIP)
 Onkilahden koulu (AP)
 Merikaarron koulu (APIP)
 Savilahden yhtenäiskoulu (APIP)
 Suvilahden koulu (AP)
 Tervajoen koulu (APIP)
 Variskan yhtenäiskoulu (AP)

Yksityisten palveluntuottajien ylläpitämät toimintayksiköt:

VPS Juniorit ry

- ☞ Isolahden koulu (IP)
- ☞ Keskuskoulu (IP)
- ☞ Länsimetsän koulu (IP)
- ☞ Onkilahden yhtenäiskoulu (IP)
- ☞ Hietalahden Urheilukeskus (IP)
- ☞ Variskan yhtenäiskoulu (IP)

Huutoniemen iltsu (IP)

Suvituuli (IP)

Vaasan kristillinen koulu (APIP)

Vaasan Rudolf Steiner koulu (IP)

Ruotsinkielinen toiminta on täysin palveluntuottajien järjestämää:

Folkhälsan välfärd AB

- ☞ Gerby skola (vl 1) (APIP)
- ☞ Haga skola (APIP)
- ☞ Sundom skola (APIP)
- ☞ Vikinga skola (APIP)

Vasa Setlementförening

- ☞ Gerby Vestis (vl 2) (APIP)

Vasa Övningsskola (IP)

3. ILTAPÄIVÄTOIMINNAN KESKEISET SISÄLLÖT

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta, jossa turvallinen aikuinen on lähellä, koostuu yksiköiden itsenäisesti järjestämistä leikeistä, peleistä, liikunnasta, musiikista, taide- ja käsityöharrastuksista, lukemisesta, draamasta ja vapaasta yhdessäolosta. Läksyjen luvulle järjestetään mahdollisuus, samoin lepoon ja rauhoittumiseen. Päivittäin ulkoillaan, jolloin lapselle tarjoutuu luonnollinen mahdollisuus omaehtoiseen liikuntaan ja leikkiin. Toimintaa suunniteltaessa otetaan huomioon lasten ja huoltajien toiveet. Ohjatun toiminnan ja vapaan toiminnan suhde pyritään saamaan tasapainoon niin, ettei iltapäivä muodostu liian raskaaksi.

Myös välipalan nauttimiseen liitetään kasvatuksellista ohjausta. Lapsia ohjataan tarkoituksenmukaiseen ateriarrytmiin sekä hyviin ruokavalintoihin ja ruokailutapoihin kiirettömässä ympäristössä. Monipuolisella sisältötarjonnalla vahvistetaan lasten kulttuurista identiteettiä. Suomalaiseen ja muihin, lasten eri kulttuuriasteoihin liittyviin perinteisiin tutustutaan mm. laulujen, leikkien ja juhlien avulla. Sisältö voi liittyä erilaisiin tavoitteellisiin harrastuksiin ja muuhun kehitystä tukevaan toimintaan. Toiminta voi tarjota lapsille mahdollisuuden myös oman harrastuksen löytämiseen. Koulun kerhotoimintaan ja taiteen perusopetukseen osallistuminen voi olla osa lapsen aamu- ja iltapäivätoimintaa.

3.1 Yksikkökohtaisen toimintasuunnitelman laatiminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan yksiköt laativat oman toimintasuunnitelman. Toiminta-suunnitelmaan sisällytetään tietoa mm. aukioloajoista, ohjaajista, toiminnasta, yhteistyöstä, sijaisjärjestelyistä, lapsiryhmästä, työnjaosta ja koulutuksiin osallistumisista. Jokaisessa yksikössä on tutustuttava turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaan. Toimintasuunnitelmassa on otettava huomioon turvallisuusnäkökohdat ja varovaisuus.

Lain mukaan tapaturmanhoito on maksuton, ja sattumukset on dokumentoitava (turvallisuus- ja pelastussuunnitelma). Lasten kanssa tehtävistä retkistä tulee olla maininta toimintasuunnitelmassa.

Sisällöllisesti aamu- ja iltapäivätoiminta kootaan seuraavista kokonaisuuksista:

- ☞ eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus
- ☞ leikki ja vuorovaikutus
- ☞ liikunta ja ulkoilu
- ☞ ruokailu ja lepo
- ☞ kulttuuri ja perinteet
- ☞ käden taidot ja askartelu
- ☞ kuvallinen, musiikillinen, kehollinen ja kielellinen ilmaisu
- ☞ mediataidot
- ☞ arkiaskareet, elinympäristö ja kestävä elämäntapa
- ☞ erilaiset tiedolliset ja taidolliset aihepiirit

Yksikkökohtainen toimintasuunnitelma sitoo ohjaajat toimintaan ja kukin ohjaaja osallistuu suunnitteluun taitojensa ja resurssiensa mukaan huomioiden vanhempien ja lasten osallisuuden. Suunnittelun toimintatavat ja vastuujaot tulee sopia yksikkökohtaisesti. Toiminnan suunnittelu tulee jakaa kausiin esim. toimintakausi, kuukausi, viikko ja tuokio huomioiden kalenterivuoden juhlapyhät, vuodenaikojen vaihtelut, koulun opetussuunnitelmat ja yhteiset tapahtumat sekä käytettävissä olevat tilat ja välineet. Toimintasuunnitelmasta ja toiminnan sisällöstä tiedotetaan huoltajille. Yksikkökohtaiset toimintasuunnitelmat ovat nähtävillä toimintayksiköissä.

4. TOIMINNAN ORGANISOINTI

Perusopetus vastaa aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä. Perusopetuksessa päätetään toiminnan linjauksista, arvioinnista ja kehittämisestä sekä valmistellaan lautakunnan päätettävät asiat. Koordinoinnista vastaa palvelusuunnittelija.

4.1 Koulu

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen osana koulun toimintaa merkitään koulun lukuvuosisuunnitelmaan. Koulun tulee huolehtia myös toimintaan käytettyjen tilojen ja välineistön asianmukaisesta kunnosta.

4.2 Työn- ja vastuunjako palveluntuottajan kanssa

Kaupunki kustantaa ohjaajien perehdyttämiskoulutuksen ja sopii palveluntuottajien kanssa, kerää palveluntuottajilta kustannustiedot ja tilastokeskukselle menevät tiedot sekä tiedottaa lakisääteisen toiminnan alkamisesta vanhemmille.

Palveluntuottaja vastaa itse ohjaajien palkoista, toimintamateriaalista sekä vakuutuksista ja hankkii omat työntekijänsä. Palveluntuottaja laskuttaa oppilaiden toimintamaksut huoltajilta ja tiedottaa oman yksikön toiminnasta huoltajille ja kouluille sekä vastaa siitä, että toiminta on perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnasta annettujen perusteiden mukaista.

5. YHTEISTYÖ JA TIEDONKULKU

Perusopetus laatii kaikkia aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvia lapsia koskevat tiedotteet ja toimittaa ne edelleen kouluhin jaettavaksi. Tiedotuksessa käytetään hyväksi myös Wilma-ohjelmaa. Ulkoista tiedottamista palvelee myös kaupungin internet-sivusto. Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvan lapsen kotiin lähetetään jo keväällä tiedote aamu- ja iltapäivätoiminnasta. Aamu- ja iltapäivätoiminnan yksiköiden ohjaajat vastaavat omista tiedotteista kouluille ja koteihin.

5.1 Yhteistyö kotien kanssa

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee tukea koulun kasvatustyötä. Lapsen huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta, ohjaajien vastuu on ammatillinen. Ohjaajien työtä ohjaavana periaatteena on kasvatuskumppanuus, jolla tarkoitetaan ammattikasvattajien sitoutumista toimimaan yhdessä huoltajien kanssa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukena. Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen edellyttää keskinäiseen kunnioitukseen ja tasa-arvoisuuteen perustuvaa yhteistyötä. Huoltajia kannustetaan aktiiviseen osallistumiseen.

Heti toimintakauden alussa huoltajille järjestetään vanhempainilta tai kahdenkeskisiä keskusteluja ja kevään aikana keskustellaan toiminnan tuloksista ja lasten kehityksestä. Toimintayksiköistä jaetaan syys- ja kevätlukukausien aikana tiedotteita koteihin. Marras-joulukuussa perusopetus lähettää huoltajille palautekyselyn Wilman kautta. Keväällä huoltajat ja lapset arvioivat kuluneen kauden toimintaa.

5.2 Yhteistyö koulun kanssa

Koulun ja aamu- ja iltapäivätoiminnan välinen yhteistyö on toiminnan kannalta välttämätöntä. Yhteistyö edellyttää ohjaajilta aloitteellista otetta kouluun päin. Tiedonkulkua helpottaa, jos osapuolet (rehtori, opettajat ja ohjaajat) tuntevat toisensa ja tapaavat säännöllisesti. Etenkin koulun työpäivien muutoksista on tärkeää välittää tiedot ohjaajille. Hyvänä linkkinä opettajien ja ohjaajien välillä on Wilma-ohjelma. Myös yhteisesti sovittavat käytänteet ja sopimukset helpottavat niin lasten kuin aikuistenkin arkea.

Muita yhteistyömuotoja ovat muun muassa yhteiset vanhempainillat tai -vartit, koulunkäynnin-ohjaajien yhteiskäyttö, oppilashuoltoryhmän ja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien yhteistyö tai koulun tilojen ja välineiden käyttö.

Uuden toimintakauden alussa koulut käyvät ohjaajien kanssa läpi mm. yhteistyömuodot ja tiedotusasiat ja perehdytyksen. Myös henkilöstön yhteisiä koulutuksia voidaan järjestää kouluvuoden aikana. Iltapäivätoiminnan ohjaajat osallistuvat tarvittaessa oppilashuoltoryhmän kokouksiin. Koulu vastaa tarvittaessa aamu- ja iltapäivätoiminnan lomakkeiden jakamisesta huoltajille.

5.3 Yhteistyö eri hallintokuntien kanssa

Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä kulttuuri-, vapaa-aika- ja liikuntatoimen, hyvinvointialueen, teknisen toimen ja Teesen ruokapalvelun kanssa. Kaupungin turvallisuustyöryhmän linjaukset otetaan huomioon toiminnan turvallisuuskäytäntöjä suunniteltaessa sekä lasten että henkilöstön osalta. Vastuu tapaturmasta on sillä hallintokunnalla, joka toimintaa järjestää.

5.4 Moniammatillinen yhteistyö

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta tekee yhteistyötä eri kunnallisten hallintokuntien sekä eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on tukea lasta ja hänen perheensä arkea sekä tuoda esiin erilaisia tukitoimia mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa pyritään mahdollisimman laajaan moniammatilliseen yhteistyöhön lapsen hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Lapsen siirtyessä toisen opetuksen järjestäjän järjestämään aamu- ja iltapäivätoimintaan, aikaisemman järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä viipymättä toimitettava toiminnan järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen järjestäjän pyynnöstä (Perusopetuslaki 40§ 2mom. 642/2009).

Koulun oppilashuollon tehtävänä on huolehtia lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. On tärkeää, että lapsen päivän kokonaisuudessa koulun opetushenkilöstö, iltapäivätoiminnan henkilöstö ja koulun

oppilashuolto toimivat tarvittaessa keskenään luontevassa vuorovaikutuksessa. Aamu- ja/tai iltapäivätoiminta on olennainen osa koulun arkea ja ohjaajat osa koulun yhteisöä.

Ohjaajilla on mahdollisuus konsultoida koulukuraattoreita, koulupsykologia ja erityisopettajaa yleisissä ryhmää koskevissa asioissa. Iltapäivätoiminnan ohjaajat voivat tarvittaessa osallistua koulun yleiseen oppilashuoltotyöhön. Yksittäisen oppilaan asioissa yhteistyö edellyttää aina huoltajan suostumusta.

6. HENKILÖSTÖ

Perusopetuslain 48 e § mukaan aamu- ja iltapäivätoiminnassa tulee olla toiminnan järjestämistapa huomioon ottaen riittävä määrä ammattitaitoisia ohjaajia

Aamu- ja Iltapäivätoiminnan ryhmässä tulee olla yksi ohjaaja 15 lasta kohden. Ohjaajien työtuntimäärä rakentuu ryhmäkohtaisesti ryhmäkoon ja tehtävien mukaisesti. Ohjaajien työtuntimäärän päättää palveluntuottaja. Henkilöstön kelpoisuutta arvioitaessa noudatetaan valtioneuvoston asetusta (115/2004).

Henkilöstöltä edellytetään sitoutuneisuutta, herkkyyttä ja kykyä reagoida lapsen tunteisiin ja tarpeisiin. Ryhmän ohjaaminen edellyttää suunnitelmallista työtettä sekä kykyä toimia itsenäisesti ryhmän vastuullisena aikuisena. Yhteistyö koulun henkilökunnan, huoltajien ja alueellisten yhteistyökumppanien kanssa luovat pohjaa laadukkaalle ja vakiintuneelle alueelliselle iltapäivätoiminnalle.

6.1 Ohjaajat

Lasten itsenäisyys lisääntyy kasvun myötä vähitellen, mutta lapset tarvitsevat vielä aikuisen turvaa, läsnäoloa ja ohjausta. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tulee olla toiminnan järjestämistapa huomioon ottaen riittävä määrä kelpoisuuden omaavia, osaavia ja ammattitaitoisia ohjaajia. Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien kelpoisuusvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998), johon on lisätty säännökset aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan kelpoisuusvaatimuksista (115/2004 9 a §). Kelpoisuusvaatimukset tulivat voimaan 1.8.2009. Opetushallitus seuraa kelpoisuusehtojen toteutumista.

Ohjaajana toimimaan on kelpoinen henkilö,

- 1) joka on suorittanut tehtävään soveltuvan korkeakoulututkinnon, opistoasteen tutkinnon, ammatillisen perustutkinnon tai sitä vastaavat aikaisemmat opinnot, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon ja jolla on koulutuksen yhteydessä hankittu tai kokemuksella osoitettu taito toimia lapsiryhmän ohjaajana taikka
- 2) jolla on kelpoisuus antaa luokanopetusta, esiopetusta, erityisopetusta tai aineenopetusta tai toimia oppilaanohjaajana.

Koulujen omissa aamu- ja iltapäivätoiminnan yksiköissä käytetään varsinaisten ohjaajien lisäksi jo koulussa toimivia koulunkäynninohjaajia lisäämällä ja sovittamalla heidän työaikaansa tarpeen mukaan. Henkilöstöltä vaaditaan lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä säädetyn lain 504/2002 mukaisen todistuksen esittämistä.

Vastaava ohjaaja vastaa päivittäisestä toiminnasta yhdessä muiden ohjaajien, harjoittelijoiden ja opiskelijoiden kanssa. Vastaavalla ohjaajalla on päävastuu suunnitelmien tekemisestä ja lapsiryhmästä sekä toiminnan ohjaamisesta.

Vastaava ohjaaja huolehtii yhteydenpidosta perusopetuksen hallintoon, kotiin ja kouluun yhteistyössä muiden ohjaajien kanssa. Ohjaaja toimii vastaavan ohjaajan kumppanina lapsiryhmän ohjaamisessa, järjestelyissä ja suunnittelussa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstö ei saa sivullisille ilmaista lasta ja hänen huoltajaansa koskevia salassa pidettäviä tietoja tai luovuttaa salassa pidettäviä asiakirjoja.

Perusopetuksessa ja siihen liittyvästä oppilashuollosta vastaavat henkilöt voivat huoltajien luvalla luovuttaa aamu- ja iltapäivätoiminnasta vastaavalle henkilölle toiminnan asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot.

6.2 Toimintaryhmät

Aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden mukaan tulee toiminta järjestää siten, että se tarjoaa monipuolista ohjattua ja virkistävää toimintaa, takaa turvallisen ja rauhallisen toimintaympäristön.

Henkilöstön määrä suunnitellaan yhdessä koulujen kanssa. Ryhmän kokoon vaikuttaa tilojen koko sekä erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä. Lähtökohtana on, että jokaisessa yksikössä on jokaista 15 samanaikaisesti läsnä olevaa yleisopetuksen oppilasta kohden yksi kelpoisuusehdot täyttävä ohjaaja. Jokaisessa yksikössä on vastaava ohjaaja.

6.3 Ohjaajien perehdyttäminen ja koulutus

Kouluttautumisen tarkoituksena on toiminnan laadun ylläpitäminen ja kehittäminen. Henkilöstölle järjestetään toimintakauden alussa perehdytyskoulutusta sekä lukuvuoden aikana 1-2 täydennyskoulutusiltapäivää, joista ilmoitetaan vanhemmille hyvissä ajoin. Koulutuspäivinä vanhemmat huolehtivat itse lapsen hoitojärjestelyt.

Lisäksi aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajilla on mahdollisuus osallistua lukuvuoden aikana järjestettäviin erilaisiin henkilöstökoulutuksiin ja yhteistyökumppaneiden järjestämiin koulutustilaisuuksiin. Palveluntuottajien ohjaajien osallistuminen koulutukseen on tärkeää toiminnan yhtenäistämiseksi.

7. TALOUS

Lakisääteisten toimintamaksujen lisäksi saa kunta aamu- ja iltapäivätoiminnasta aiheutuviin kustannuksiin Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaista valtionosuutta. Toiminnan taloudessa noudatetaan säästeliästä linjaa kaupungin hyväksymien ohjeiden mukaisesti. Yksiköt saavat kalenterivuositain materiaalihankintoihin erikseen sovittavan määrärahan toimintaan osallistuvaa koululaista kohden. Palveluntuottajille maksetaan toiminta-avustus, joka sisältää myös oppilaskohtaisen materiaaliavustuksen.

8. TURVALLISUUS- JA PELASTUSSUUNNITELMA

Iltapäivätoiminnassa tulee olla turvallisuus- ja pelastussuunnitelma. Kouluilla järjestettävässä toiminnassa iltapäivätoiminnan turvallisuus- ja pelastussuunnitelma sisällytetään koulun turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaan ja se päivitetään lukuvuosittain. Päivittämisestä vastaa rehtori. Rehtori myös huolehtii yhdessä toiminnasta vastaavan koordinaattorin kanssa suunnitelman saattamisesta ohjaajien tietoon sekä tarvittavasta tiedottamisesta huoltajille. Toimintaan osallistuvien ohjaajien tulee perehtyä toimipistekohtaisiin ohjeisiin ja pelastus- ja turvallisuussuunnitelmiin. Ohjaajat huolehtivat lasten ohjeistamisesta. Pelastautumista on hyvä harjoitella yhdessä lasten kanssa. Toimipisteissä myös ulkotilojen turvallisuuteen ja lapsiryhmän valvontaan tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Palveluntuottajien omissa tiloissa järjestettävän toiminnan osalta palveluntuottaja vastaa turvallisuus- ja pelastussuunnitelman tekemisestä. Tarvittaessa suunnitelmia tehtäessä konsultoidaan pelastuslaitosta. Palveluntuottaja toimittaa pyydettyä ko. suunnitelmat opetustoimeen. Ohjaajia informoidaan, kuinka toimitaan vaara- ja uhkatilanteissa ja niiden jälkeen. Myös kiusaamisen ehkäisyyn on kiinnitettävä ryhmissä huomiota.

9. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN ARVIOINTI JA SEURANTA

9.1 Arviointi

Perusopetuslain 21§:n mukaan opetuksen järjestäjän tulee osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Perusopetuslain 48c §:n mukaan aamu- ja iltapäivätoiminnan seuranta on tällaista arviointia. Laki velvoittaa perusopetuslain mukaista koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestäviä kuntia osallistumaan Opetushallituksen valtakunnalliseen seurantakyselyyn.

Valtakunnallisen seurannan lisäksi toimintaa arvioidaan keväällä toteutettavan tyytyväisyyskyselyn avulla. Arviointiin osallistuvat vanhemmat, lapset ja työntekijät, ja siinä annetaan palautetta toteutuneesta toiminnasta. Arvioinnin tuloksia käytetään seuraavan toimintakauden toiminnan suunnitteluun. Lukuvuoden aikana saatu muu palaute otetaan aina huomioon toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.

Laadukkaan aamu- ja iltapäivätoiminnan kehittämisen lähtökohtana ovat Opetushallituksen laatimat *Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kerhotoiminnan laatukriteerit* (2012). Osana perusopetuksen laatutyötä määritellään, mitä laadukkaalta aamu- ja iltapäivätoiminnalta Vaasassa edellytetään.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestävät tahot arvioivat myös itse omaa toimintaansa toimintasuunnitelmiansa mukaisesti. Kullekin ryhmälle pyritään löytämään heille ominaisimmat suunnittelu- ja seurantamenetelmät niin, että ne nivoutuvat luontevasti osaksi aamu- ja iltapäivätoiminnan toteutusta.

Iltapäivätoiminnan järjestäjät tiedottavat oman suunnitelmansa mukaisesti omien arviointiensa tuloksista ja antavat ne myös opetustoimen käyttöön. Arviointien tulosten pohjalta ryhmät kehittävät omaa toimintaansa vastaamaan mahdollisimman hyvin asiakkaiden tarpeita ja toiveita. Kukin iltapäivätoimintaa järjestävä taho tai toiminnan järjestäjän kaikki ryhmät tekevät vuosittain toimintakertomuksen, jonka he toimittavat palvelusuunnittelijalle.

9.2 Seuranta ja tilastointi

Perusopetuksen hallinto kerää syyskuussa ja tammikuussa tilastotiedot aamu- ja iltapäivätoiminnan yksiköiltä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tilastotiedot on ilmoitettava vuosittain 20.9. tilanteen mukaan opetus – ja kulttuuriministerille. Myös kevätlukukauden tarkistustiedot kootaan 20.1. tilanteen mukaisina. Lukuvuoden aikana perusopetuksen hallinto kerää tarvittaessa seurantatietoja esimerkiksi toimintaan osallistuvien lasten määristä, kustannuksista ja työaikojen toteutumista.

10. YHTEISTYÖ, MARKKINOINTI JA SPONSOROINTI

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa voidaan tehdä monipuolisesti yhteistyötä eri yhteisöjen, yhdistysten ja yritysten kanssa. Yhteistyö mahdollistaa monipuolisen toiminnan järjestämisen. Yhteistyötä pyritään tekemään mahdollisuuksien mukaan myös harrastekerhoja ylläpitävien tahojen kanssa. Kaikesta tehtävästä yhteistyöstä on aina tiedotettava lasten vanhemmille. Yhteistyössä tulee noudattaa koulujen ja oppilaitosten sekä yritysten ja yhteisöjen välisestä yhteistyöstä, markkinoinnista ja sponsoroinnista annettua ohjeistusta. (Opetushallitus ja Kuluttajavirasto, muistio 1.11.2007)

Aamu- ja Iltapäivätoiminnassa ei saa jakaa, pitää esillä tai saatavilla mainoksia, esitteitä tai muuta mainosmateriaalia eikä erityistä maailmankatsomuksellista tai tunnustuksellista materiaalia.

11. SOPIMUKSET PALVELUNTUOTTAJIEN KANSSA

Palveluntuottajien kanssa laaditaan vuosittain sopimukset aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä.

Sopimus koskee Perusopetuslain 8 a luvun 48 b §:n (2003/1136) mukaista 1.- 2.-luokkalaisten sekä erityisopetuspäätöksen omaavien lasten iltapäivätoimintaa, jota palveluntuottaja järjestää koulupäivisin koulutuntien jälkeen.

Päivittäinen perusopetuksen iltapäivätoiminnan (keskim. 4h/pv) toiminta-aika on klo 12.00-16.00. Tätä laajempaa toteutettavasta toiminnasta vastaa palveluntuottaja. Ryhmä voidaan perustaa, mikäli hakuaikana toimintaan ilmoittautuu vähintään 10 lasta.

Lapsen huoltaja/huoltajat suorittavat varhaiskasvatus- ja perusopetuslautakunnan hyväksymän kuukausimaksun suoraan palveluntuottajalle. Kaupunki maksaa maksuvapautuksen saaneiden lasten kuukausimaksun (enintään 120 €/kk). Päätöksen maksuvapautuksesta tekee Vaasan kaupungin perusopetus.

Palveluntuottaja huolehtii siitä, että toiminta on laadultaan ja tavoitteiltaan asianmukaista. Palveluntuottaja toteuttaa yhteistyötä kotien ja koulun kanssa toimintasuunnitelmassa sovitulla tavalla. Palveluntuottajaksi hyväksytään rekisteröity yhdistys/järjestö tai yksityinen yrittäjä. Palveluntuottajalla tulee olla tähän toimintaan suunnattu vastuuvakuutus.

Palveluntuottaja vastaa ohjaajiensa työntajavelvoitteista ja huolehtii siitä, että sen palkkalistoilla olevat ohjaajat omaavat asetuksen mukaisen kelpoisuuden sekä esittävät säädetyin lain 504/2002 mukaisen otteen rikosrekisteristä. Ohjaajat osallistuvat kaupungin yhteisiin ohjaajatapaamisiin ja koulutuksiin. Palveluntuottaja järjestää toimintaa joko omissa tiloissa tai kaupungin tiloissa, jotka ovat lapsiryhmän kokoon nähden riittävät ja turvalliset. Mikäli palveluntuottaja käyttää koulun tiloja, tulee tilojen käytöstä sopia kyseisen koulun rehtorin kanssa.

Kaupunki tukee avustuksella palveluntuottajaa aamu- ja iltapäivätoiminnan menoissa. Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää kalenterivuositain tuen määrästä ja maksuperusteista. Tilastointipäivät ovat 20.9. ja 20.1. Kaupungilla on oikeus valvoa tämän sopimuksen mukaista toimintaa ja sen laatua yhdessä sovittujen periaatteiden pohjalta

12. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Leikki ja vuorovaikutus

Leikki jakaantuu vapaaseen ja ohjattuihin leikki- ja toimintatuokioihin sisällä ja ulkona. Toimintatuokioita järjestetään esimerkiksi musiikki- ja liikuntaleikkien, pallopelien sekä perinneleikkien parissa. Ohjattujen tuokioiden suunnittelu lähtee lasten tarpeista ja heidän mielenkiinnon kohteistaan.

Leikki opettaa ja leikissä opitaan vuorovaikutuksen ydintä: kuinka yhteys toiseen ihmiseen syntyy ja kuinka sitä ylläpidetään. Leikkejä varten toimintapaikoissa on leluja ja leikkivälineitä, lautapelejä, ulko- ja sisäpeli- välineitä.

Liikunta ja ulkoilu

Lasten vireyttä edistävä liikkuminen ja ulkoilu ovat vahvasti mukana niin aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteissa kuin hallituksen kärkihankkeissakin. Lasten päivittäinen liikkuminen ja ulkoilu huomioidaan viikko-suunnitelmassa, jossa varataan aikaa omaehtoiselle ja ohjatulle liikunnalle. Jokaisessa toimipaikassa lapsilla tulee olla mahdollisuus vähintään tunnin päivittäiseen ulkoiluun.

Päivittäinen liikkuminen on ohjaajien vastuulla. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tulee erityisesti huomioida vähän liikkuvat lapset, sillä liikunta tukee lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kehitystä. Action- liikun-

takerho kerran viikossa aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien vetäminä monipuolistaa ohjatun liikunnan sisältöä ja tukee tätä toimintaa. Ohjaajat saavat koulutuksen ja perehdytyksen Action-liikuntakerhojen ohjaamiseen.

Elinympäristö ja kestävä elämäntapa

Lapsi omaksuu kestävän ja ympäristövastuullisen elämäntavan erilaisten pelien ja leikkien avulla, yhteisistä ja omista tavaroista huolehtimalla sekä luontoa kunnioittaen. Oma toimintaympäristö pidetään siistinä ja positiivisia kokemuksia luonnosta ja lähiympäristöstä tarjotaan retkeilemällä ja leikkimällä lähiluonnossa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa huomioidaan Vaasan kaupungin ilmasto- ja energiaohjelma. Toiminnassa pyritään vähentämään luonnonvarojen kulutusta kierrättämällä ja lajittelemalla sekä kiinnittämällä huomiota sähkön ja veden kulutukseen. Askartelussa suositaan luonnon- ja kierrätysmateriaalia.

13. TOIMINTASUUNNITELMAN VOIMASSAOLO

Tämä toimintasuunnitelma tulee voimaan 1.8.2024 ja on voimassa toistaiseksi. Toimintasuunnitelmaa voi tarkistaa toimintakauden aikana, mikäli varsinainen toiminta, laki- ja organisaatiomuutokset sitä edellyttävät. Muutokset viedään Kasvatus- ja opetuslautakuntaan.

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa sääteleviä lakeja, asetuksia ja suunnitelmia

- Perusopetuslaki
- Aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet (2011)
- Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa säädetyin aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien kelpoisuudesta
- Lastensuojelulaki
- Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (635/1998) 5 § 3 a (1137/2003)
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selittämisestä (504/2002) 2 § 2 mom. (1138/2003)
- Laki sosiaalihuollosta
- Laki kehitysvammaisten sosiaalihuollosta
- Laatukriteerit